

Maailma tukehtuu muoviin

► Sivut 4-5

Teresa Töntsi ja sydämen valinnat.

► Sivu 12

Kierrätyskasseja Lähetysjuhlille.

► Sivu 8

Kirkon jäsenet taistelivat sisällissodassa keskenään.

► Sivut 6-7

Kutsu paaston matkalle

Kohti **PÄÄSIÄISEN** iloa

Ennen kuin Jeesus aloitti julkisen toimintansa, hän otti vastaan kasteen Jordanilla. Kasteessa Isä lähetti Pojan päälle Pyhän Henkensä ja taivaasta kuultiin ääni: ”Tämä on minun rakas Poikani, kuulkaa häntä.” Kaste ei vienyt Jeesusta kylpylään hemmoteltavaksi, vaan erämaahan kiusattavaksi. Siellä Kiisaaja houkutteli häntä luopumaan kuuliaisuudestaan Isälle ja sanoutumaan irti kutsumuksestaan maailman Vapahtajana.

Kuinka meidän, Kristuksen seuraajien, tie voisi poiketa Vapahtajamme ristintiestä? Myös me saamme kasteessa eläväksi tekevän Hengen ja hyvä Jumala ottaa meidät rakastavaan yhteyteensä. Myös meidät ajetaan elämässämme usein erilaisten kiusausten ja ahdistusten keskelle.

Tuhkakeskiviikosta alkava paastonai-ka antaa mahdollisuuden etsiä Jumalan kasvoja, sisäistä rauhaa ja kohtuullista elämäntapaa. Se valmistaa tietämme pääsiäisen juhlaan.

Raamatussa ja kirkon perinteessä paastoon on liittynyt erityisesti neljä asiaa.

Ensimmäiseksi. Tuhkakeskiviikosta alkava pääsiäispaasto kestää 40 päivää, koska Jeesus paastosi erämaassa 40 päivää. Sunnuntaita, ylösnousemuksen juhlapäivää, ei lasketa paastopäiväksi.

Toiseksi. Paastoon kuuluu katumus, rukous ja Jumalan sanan mietiskely. Vuorisäärnassaan Jeesus ohjaa oikeaan rukoukseen ja paastoon (Matt 6). Vanhas-
sa testamentissa paastoon kuuluu katumus ja paluu Jumalan yhteyteen. Jumalan sana kehottaa: ”Kääntykää minun puoleeni, tehkää niin koko sydämes-

tänne, paastotkaa, itkekää ja valittakaa. Palatkaa Herran, Jumalanne, luo, sillä hän on anteeksiantava ja laupias, hän on kärsivällinen ja hänen hyvytensä on suuri” (Joel 2:12).

Kolmanneksi. Paastoon kuuluu ruokavalion keventäminen ja yksinkertaistaminen. Vanhan kirkon paasto-ohjeet kehottavat jättämään pois lihatuotteet ja viinin. Nykyaikana tämä voi tarkoittaa, että kevennämme vapaaehtoisesti ruokavaliota ja pidätymme nautintoaineista. Etsimme kohtuullista elämäntapaa ja yritämme opetella olemaan tyytyväisiä vähempään. Tänäpä, ekologisen kriisin aikakaudella kohtuullisuudella on entistä suurempi arvo. Ekopaastokampanja tukee koko ihmiskunnan tavoitteita luomakunnan eheyden palauttamiseksi.

Neljänneksi. Paastoon kuuluu rakkauten ja myötätunnon osoittaminen köyhille, sairaille, vanhuksille ja yksinäisille. Profeetta **Jesaja** kehottaa: ”Toisenlaista paastoa minä odotan: että vapautat syyttömät kahleista, murrat leipää nälkäiselle, avaat kotisi kodittomalle, vaatetat alastoman, etkä karttele apua tarvitsevaa veljeäsi. Silloin sinun valosi puhkeaa näkyviin kuin aamunkoi ja hetkessä sinun haavasi kasvavat umpeen” (Jes. 58). Erityisen hyvä mahdollisuus myötätunnon osoittamiseen on osallistuminen Kirkon Yhteisvastuukeräykseen.

Rakkaat sisaret ja veljet. Kutsun teitä nyt paaston matkalle kohti pääsiäisen iloa. Saamme viettää alkavaa katumus-aikaa elämäämme arvioiden, rukoillen, paastoten ja Jumalan pyhää sanaa kuunnellen ja mietiskellen.

JARI JOLKKONEN
KUOPION HIIPPAKUNNAN PIISPA

TUURA HYTTINEN

AJANKOHTAISTA

#SILMÄTRISTISSÄ

Kirkon mentävä ihmisten pariin

KIRKON tulee yhä enemmän suunnata voimavaroja rohkeaan teologiseen työskentelyyn, yhteistyöhön eri yhteisöjen kanssa sekä ammattitaitoiseen viestintään ja mediaosaamiseen, todetaan piispainkokoukselle esitellyssä raportissa.

Missiologian tuntemus ja osaaminen kirkon työssä -raportti on laadittu asiantuntijatyönä kirkkohallituksen. Raportissa todetaan, että yhteiskunnallisen muutoksen myötä kirkon kokonais-
toiminta runsaine tapahtumineen ei enää tavoita laajalti suomalaisia. Siksi kirkon ei kannata perustaa toimintaansa vain seurakunnan tiloissa järjestettävään tapahtumiin, vaan on panostettava uudella tavalla näkyvyyteen medioissa ja yhteisölähtöiseen työhön esimerkiksi oppilaitoksissa, työpaikoilla ja kauppa-keskuksissa. Kirkon on suuntauduttava sinne, missä ihmiset jo käyvät maailman-

katsomuksellista keskustelua, eli erilaisille – myös digitaalisille – foorumeille.

Elämän suurten kysymysten äärelä kirkon sanomalla on pysyvä tilaus. Kirkon viestintä on hengellistä työtä. Mediatodellisuuden lähtökohtana tulee pitää sitä, että kirkollinen kieli ja perinteinen uskonsanoitus ovat ihmisille usein vieraita.

Kirkko kohdataan yhä useammin median välityksellä. Yhä useammalle juuri media on ainoa paikka, jossa kirkko kohdataan. Kirkko näkyy eri viestintävälineissä erityisesti keskeisten henkilöiden kautta. Tämä taas vaikuttaa merkittävästi tavalla niihin mielikuviin, joita suomalaisilla on kirkosta. Sekä merkittävimmät kirkkoa koetelleet kriisit että kirkon profiilin nousu yhteiskunnallisena vaikuttajana ovat saaneet alkunsa ja voimistuneet medioissa.

ULLA REMES

Kristinusko on valtakriittistä

Miten media käyttää valtaa? Täytyykö aina totella? Rahat vai henki? Vallankäyttö puhutti teologisessa symposiumissa.

Teologian ja terveystieteiden yhteisessä eettisessä teemapäivässä pohdittiin ihmisen terveyteen ja sairauteen liittyviä kysymyksiä. Tarkastelussa olivat avoin ja piilevä vallankäyttö terveydenhuollon piirissä niin potilaiden, lääkärin ja hoitajien kuin yhteiskunnallisten vallankäyttäjien näkökulmasta. Keskusteluissa korostuivat kaikkien tahojen vuorovaikutuksen tärkeys ja ratkaisujen välttämättömyys.

Toisena aiheena oli vallankäyttö yhteiskunnassa sekä luterilaisessa että ortodoksisessa kirkossa.

Median valta on agendavaltaa

Päätoimittaja (emerita) **Reetta Meriläinen** pohti median vallankäyttöä. Meriläisen mukaan median valta on yhteiskunnallista agendavaltaa:

”Media vaikuttaa siihen, mistä yhteiskunnassa keskustellaan ja mikä jää piiloon. Agendan asettajalla on suuri vastuu tärkeysjärjestyksistä. Onko uutisen kiinnostavuus tärkeämpi julkaisukriteeri kuin yhteiskunnallinen merkittävyys? Median jakolinjat somekaudella ovat toiset kuin aikana ennen somea. Nyt median kuluttaja saa valittavakseen faktoja tai vaihtoehtoja totuutta, järkeä tai tunnetta, vastuuta tai vihaflirttiä. Kaikki tuo maanisella vauhdilla, impulssien ohjailussa.”

”Demokratian ja median suhde on symbioottinen. Toimiva demokratia tarvitsee vapaata mediaa, mutta onko medialle siirtynyt pikkuhiljaa lisää tuomiovaltaa julkisuuden määrän lisääntyessä ja laadun vaihdellessa”, Meriläinen kysyi.

Kristityn suhde esivaltaan

Raamatuntutkimuksen professori **Lauri Thurén** pohti kristityn suhdetta esivaltaan:

”Suomalaisen yhteiskunnan perustaan kuuluu ajatus esivallan tottelemisesta. Se nousee kristinuskosta ja alkujaan varhaisesta juutalaisuudesta. Onko kristinuskon linja muuttunut? Täytyykö vieläkin aina totella? Menisikö fiksumpi linjaus niin, että esivaltaa tulee totella, mutta vain sikäli kun se toimii järkevästi ja humanisti.”

Piispa **Jari Jolkkonen** totesi, että hänen aiheensa otsikkoon ”Valta on aina väärin – paitsi kun se on meidän käsissämme” liittyy paradoksi.

”Tämä on usein sisäänrakennettu valtapuheeseen: yhtäältä arvostelemme mielellämme vallankäyttöä, varsinkin kun sitä käyttävät toiset. Toisaalta moni valtakriitikko hamuaa salaisesti valtaa itselle ja omalle viiteryhmälleen ja vallan makuun päästyään myös käyttää sitä. On terveellistä, että osaamme suhtautua valtaan kriittisesti. Kristinusko on pohjimmiltaan valtakriittistä.”

Miten suhtautua valtaan kirkossa? Jolkkosen mukaan kristillisestä näkökulmasta Jumala on kaiken vallan keskus ja perimmäinen totuus:

”Olemme toimistamme vastuussa viime kädessä Jumalalle. Tämä Jumalan edessä olemisen tunto tekee vallankäyttäjän olon pysyvästi levottomaksi. Käytäntö asemaani oikein ja vastuullisesti niin, että voin vastata siitä Kaikkivaltiaan kasvojen edessä?”

Ekumeeninen keskustelufoorumi

Karjalan teologinen seura tarjoaa ajankohtaiseen keskusteluun ekumeenisia foorumeita, jotka ovat avoimia kaikille kiinnostuneille. Seuran näkyvimmiä toimintamuodoiksi ovat muodostuneet teologiset symposiumit, joita on järjestetty vuodesta 2005 lähtien.

Tärkeinä yhteistyökumppanina ovat muun muassa Itä-Suomen yliopisto, Kuopion ja Mikkelin hiippakunnat sekä Kuopion ja Karjalan ortodoksinen hiippakunta.

”Symposiumeille on vakiintunut kahden vuoden rytmi”, kertoo seuran puheenjohtaja, professori **Hannu Mustakallio**.

Lisätietoja. www.karjalanteologinenseura.fi

MINNA SIIKANIVA

VALTA
Teologinen symposiumi 12.-13.02.2018

PÄÄKIRJOITUS

Minna Siikaniva
minna.siikaniva@evl.fi

Yksinäisyys on aikamme ongelma

Vietämme paastonaikaa, jonka tuhkakeskiviikko aloitti. Se sattui tänä vuonna ystävänpäivään.

YSTÄVÄNPÄIVÄÄ vietetään useissa maissa ja Suomeen se rantautui parikymmentä vuotta sitten. Perinteisesti ystävänpäivää on pidetty romanttisena rakastavien päivänä, mutta meillä se on saanut vahvemman aseman ystävyyden juhlanä.

TUHKAKESKIVIIKON iltana selasin facebookia, ja ystäväni **Karoliina Nivari** oli laittanut todella koskettavan päivityksen. ”Osaisinpa antaa teille ystävilleni kaikkea, mitä te annatte minulle: ideoita, uskollisuutta, tarkkanäköisiä huomioita, toisen vahvuuksien sanoittamista, arjen juhlahetkiä, yhdessä tekemistä, viisaita kysymyksiä, siivousapua, työnohjausta, lempikukkia, uusia yhteyksiä, vedet silmissä nauramista, rohkeutta nähdä omia heikkouksia”.

TÄTÄ ystävyys on. Ehkäpä tänä paastonaikana voisimme miettiä ystäviä ja kiittää heitä kaikkia. Samalla kannattaa muistaa, että kaikilla ei ole ystäviä. Vapaaehtoistyö.fi:n kautta voit tarjoutua vaikkapa kävelyseuraksi yksinäiselle.

”**YKSINÄISYYS** ei katso ikää, sukupuolta tai yhteiskuntaluokkaa. Yksinäisyys voi yllättää kenet tahansa. Noin joka viides suomalainen kokee yksinäisyyttä joskus. Eniten siitä kärsitään nuoruudessa ja vanhana. Yksinäisyys nostaa ennenaikaisen kuoleman riskiä jopa 45 prosentilla.” summaa HelsinkiMission **Olli Valtonen**.

Myös piispa **Jari Jolkkonen** kehotti paastokutsussaan: ”Paastoon kuuluu rakkauden ja myötätunnon osoittaminen köyhille, sairaille, vanhuksille ja yksinäisille.”

Siinäpä on hyvä tehtävä meille kaikille!

KUUKAUDEN VALINNAT

3 904 293

EVANKELIS-LUTERILAISEN kirkon jäsenmäärä 31.12.2017 oli 3 904 293.

72,4 %

KIRKKOON kuului Kuopiossa vuoden vaihteessa 72,4 % väestöstä.

100

VARHAISNUORISOTYÖ 100 VUOTTA -NIMI-KILPAILU 2003–2011 syntyneille. Vinkkejä juhluvuoden viettoon ja kilpailun osallistumisohteet löydät www.sakasti.fi. Juhlavuoden nimi ja logo julkistetaan kesällä 2018.

LAULAJA, SÄVELTÄJÄ PETRI LAAKSONEN on saanut kirkkotaiteen Engel-palkinnon. Palkinnon myöntää Helsingin tuomiokirkkoseurakunnan seurakuntaneuvosto. Petri Laaksonen tekee yhteistyötä Kirkon Ulkomaanavun ja Yhteisvastuukeräyksen kanssa.

KIRKKO JA VAUVA.FI-VERKKOSIVUSTO aloittavat uudenlaisen yhteistyön. Vauva.fi-sivustolla on avattu Parisuhdeneuvolapalvelu, jossa kirkon perheneuvot vastaavat erilaisissa perhetilanteissa olevien tai sinkkujen ihmssuhteisiin liittyviin kysymyksiin. Yhteistyössä mukana Kirkkohallitus ja Helsingin, Espoon, Vantaan, Kauniaisten, Turun, Tampereen ja Oulun seurakunnat. Lue lisää vauva.fi/parisuhdeneuvola

ARKKIPIISPANVAALIN TOISELLE KIERROKSELLE jatkavat Espoon hiippakunnan piispa **Tapio Luoma** ja Porvoon hiippakunnan piispa **Björn Vikström**. Luoma sai äänistä 38 prosenttia ja Vikström 26 prosenttia. Kuopiossa äänit jakautuivat seuraavasti: **Ville Auvinen** 6, **Heli Inkinen** 3, **Ilkka Kantola** 2, **Tapio Luoma** 14, **Björn Vikström** 15 ääntä. Toinen kierros käydään 1.3.

RUKOILEN

Pyhä Läsäoleva Jumala, tässä olen.

Olen voimaton päästämään irti vääristä riippuvuuksistani, jotka sitovat minua ja estävät elämästä.

Haluan elää.

Opasta minut vapauteen Sinun rakastavassa läsnäolossasi.

Tässä olen.

Maailma tukehtuu MUOVIIN

Muovi oli aikoinaan mullistava keksintö. Nykyään tuosta kätevästä joka paikan tuotteesta on tullut ongelma, jota ei voi paeta.

Mihin tahansa katsoo tai koskee, sitä on kaikkialla. Muovia. Elintarvikkeiden ja tavaroiden pakkausmateriaaleissa, vaatteissa, kengissä, elektroniikassa, astioissa, renkaissa, huonekaluissa ja leluissa. Muovia löytyy myös esimerkiksi urheilukenttien tekoonurmialustoilta ja ainesosana kosmetiikkatuotteissa.

”Muovi alkoi levittyä laajemmin kulutustavaraksi vajaat kahdeksankymmentä vuotta sitten”, tutkija **Samuel Hartikainen** Itä-Suomen yliopistolta kertoo.

Levittyminen on ollut niin tehokasta, että tällä menolla maailma uhkaa pian tukehtua muoviin.

Ikuinen kiertokulku

Materiaalista ja olosuhteista riippuen muovi voi maastoon tai vesistöön joutuessaan sinnitellä jopa satoja vuosia. Auringonvalo, mikrobien ja hapen vaikutus sekä mekaaninen rasitus hapertavat kyllä muovia ajan saatossa pienemmiksi partikkeleiksi, mutta eivät varsinaisesti hävitä sitä.

Viime aikoina on ollut huomion kohteena eri puolilla maailmaa esiintyvät merien muovijätelautat. Ne ovat kooltaan käsittämättömän suuria.

”Esimerkiksi Tyynenmeren lautta on kolme kertaa Suomen kokoinen. Sellaista ei pysty mitenkään siivoamaan pois.”

On arvioitu, että maailmanlaajuisesti meriin päätyy vuosittain kymmenen miljoonaa tonnia muovia.

Siksipä ei ole mikään yllätys, että sitä on löydetty myös merieläimistä.

”Muun muassa monet linnut ja valaat saavat ruuansulatuselimestönsä muovin kappaleita. Eläin voi kuolla, mutta muovi jää jäljelle”, Hartikainen selvittää.

Eläimet saattavat myös sotkeutua muovirooskaan niin, että menettävät uinti- tai lentokykynsä.

Muovin hajotessa yhä pienemmäksi ja pienemmäksi syntyy lopulta mikromuovihiukkasia.

”Hiukkaset ovat saman kokoisia kuin vedessä elävä plankton. Siksi monet planktonia syövät eläimet saavat ravinnossaan mikromuovia. Ravintoketjussa muovi siis kiertää lähes ikuisesti eliöstä toiseen. Sitä päätyy myös ihmiseen ravinnon tai ilman kautta.”

”Hajottavatko mikrobit lopulta mikromuovin? Tätä tutkitaan parhaillaan Kuopiossakin.”

Likainen muovi

Hartikainen valmistelee Itä-Suomen yliopistolle väitöskirjaa kierrätysmuovien turvallisuudesta.

”Mikrobien aiheuttamia myrkyjä kierrätysmuovissa on tutkittu vasta vähän. Aika pitkälti tutkimus on muutenkin painottunut muovin ja mikromuovin ympäristövaikutuksiin, ei niinkään siihen, mitä ne aiheuttavat terveydelle.”

”Kierrätysmuovien ympäristö- ja terveysriskien tutkiminen on tärkeää, jotta saadaan tietoa, mihin niitä voidaan turvallisesti käyttää.”

Suomessa kotitaloudet ovat voineet noin parin vuoden ajan kierrättää pakkausmuoveja viemällä ne erillisiin keräyspisteisiin. Muovien on oltava puhtaita.

”Likaisten pakkausten jynssäämiseen ei kannata käyttää vettä ja energiaa. Se ei ole ekologisesti kestävä.”

Pakkausmuovien kierrättäminen on Hartikaisen mukaan kannatettavaa – kunhan se ei mene viherpesuksi.

”Tyynenmeren muovijätelautta on kolme kertaa Suomen kokoinen.”

”Ei ole kauhean järkevää, että kuori-taan vain kermat päältä eli kierrätetään puhtaita muoveja ja likaisemmat poltetaan. Pitäisi jollain keinolla ratkaista myös likaisempien muovien kierrätys.”

Hartikaisen mukaan ongelmana on, ettei muovituotteita lähtökohtaisesti ole valmistettu kierrätettäväksi. Siksi lajittelu ja puhdistaminen on haasteellista.

”Kierrätystä voisi tehostaa huomattavasti muovipakkausten standardisoinnilla.”

Älä tuhlaa

Yksittäinen ihminen tuntee helposti voimattomuutta valtavan muoviongelman edessä. Voiko omilla teoillaan ylipäättään edes vaikuttaa asiaan?

”Kuluta harkiten, älä tuhlaa, äläkä roskaa. Päteviä ohjeita ekologisempaan elämäntyyliin ja sopivat myös muovinkulutuksen vähentämiseen.”

”Ihmiset voisivat varmasti miettiä omia kulutustottumuksiaan tarkemmin erityisesti vaatteiden suhteen. Niitä tulee helposti hankittua kaapit täyteen vaikka vähemmälläkin pärjäisi.”

Luonnonkuitujen suosiminen vaatteissa ja muissa tekstiileissä sekä muoviin pakattujen elintarvikkeiden välttäminen ovat yksittäisen kuluttajan pieniä valintoja, joilla voi omalta osaltaan yrittää vähentää muovikuormaa.

”Jos mahdollista, kannattaa kaupassa valita tuote, jonka pakkaus on helposti kierrätettävä tai mieluiten muoviton.”

Valitettavan usein kuluttajalla ei ole mahdollista tehdä ympäristöystävällistä valintaa. Vaihtoehtoina kun saattavat olla muovi – ja muovi.

”Ihminen voi kuitenkin aina vaatia ja äänestää jaloillaan.”

Tutkimista riittää

Vaikka uutisissa nähdään pysäyttäviä kuvia valtamerten muovisaastasta, ei Hartikaisen mukaan Suomessa voida tuudittautua siihen, että meillä kaikki olisi reilassa.

”Muovi on jo ongelma Itämeressä. Siellä se näyttää ajautuvan rannoille tai painuvan pohjaan, ei niinkään muodostuvan lautoiksi. Yhtä kaikki, meriin tai järviin päätynyt muovi myös jää sinne.”

”Yksi Kallaveden mikromuovikuormituksen tutkimuspisteistä sijaitsee Savilahdessa”, tutkija Samuel Hartikainen kertoo.

Hartikainen huomauttaa, että sisävesistöt ovat hyvin haavoittuvaisia. Siksi myös niiden muovikuormitusta on herätty tutkimaan yhä enemmän.

”Kallaveden mikromuovitutkimus alkoi vuonna 2016. Nyt sitä laajennetaan

Saaristomerelle ja Kokemäenjoen suistoon. Näin saamme vertailtavaa tietoa järvi-, meri- ja jokiekosysteemeistä.”

HELI HARING

Vesiviikko 19.–23.3.

Kuopion kauppakeskus Apajan Kohtaamossa vietetään maaliskuussa Vesiviikkoa, jonka yksi päivä on omistettu muoville. Tiistaina 20.3. teemana on *Kaikki muovista: mikromuovien kulkeutuminen vesistöön ja muovipakkausten kierrätys*.

MITÄ MIELESSÄ?

YKSI KUOPION kaupunginorkesterin kevään solisteista on Kinoshiro Sayaka.

Evakossakin soi

Kuopion kaupunginorkesterilla on jännittävä kevät. Orkesteri muutti Kuopion Musiikkikeskuksesta remontin vuoksi ja harjoittelee Linnanpellon koulun salilla. Esiintymispaikat vaihtelevat viikoittain, ja evakosta huolimatta orkesteri tarjoaa yleisölle keväällä yli 30 omaa konserttia. Kuopion Musiikkikeskuksen ja kaupunginorkesterin uutena johtajana aloittaa 1.3.2018 **Katriina Kummala**. Uuden ylikapellimestari **Jaakko Kuusiston** sopimuskausi käynnistyy elokuussa 2018.

Mitä Musiikkikeskuksella remontoidaan, tiedottaja Elina Prepula?

Vanhentuneet talotekniikkajärjestelmät ja konserttisalin istuimet uusitaan. Suuri osa korjaustöistä jää yleisöltä piiloon. Kävijä voi huomata sisäilmaolosuhteiden

paranemisen ja uudistuvat käytävät ja lämpiöiden katot. Musiikkikeskus avautuu yleisölle ja tapahtumajärjestäjille syyskuun 2018 alussa. Talon oppilaitokset palaavat vuoden 2019 alussa.

Minne kaupunginorkesteri jalkautuu nyt?

Kolmannes kevään konserteista soi kaupunginteatterin Minna-näyttämöllä ja muut konsertit järjestetään eri tiloissa ympäri Kuopiota ja maaseutupaikajia, muun muassa Kuopion kaupungintalolla, yliopistolla, kirkoissa ja kouluissa. Uutena yhteistyönä toteutettiin vanhojen tanssit Kuopio-hallissa 16.2. neljän luvun ja orkesterin voimin.

Millaisia seurakuntayhteistyötä nyt tehdään?

Kaupunginorkesteri konsertoi eri

seurakuntien alueilla. Hiljaisen viikon musiikkitarjonnan aloittaa 25.3. Kuopion tuomiokirkossa **J.S. Bachin** Johannes-passio. Kuoro-osuuksia tulkitsemassa on myös Kuopion Tuomiokirkon Kamarikuoro.

Pääsiäisen tunnelmiin päästään myös maaseutupaikajissa. Konserteissa kuullaan mm. **Tomaso Albinonin** Adagio sekä **J.S. Bachin** ja **Johann Pachelbelin** musiikkia. Konsertit järjestetään 26.3. Riistaveden seurakuntatalissa sekä 27.3. Maaningan ja 28.3. Nilsin kirkkoissa. Lisäksi kaupunginorkesterin Sinfonia-sarja-konsertti 18.4. soi Kuopion tuomiokirkossa Kuopion ja Mikkelin kaupunginorkesterien yhteiskokoonpanon voimin.

Lue lisää konserttiohjelmistosta tapahtumaliitteestä s.3

ULLA REMES

MINUN KIRKKONI

Pidetään kiinni Raamatusta

Harva todella nousee latvas-ta puuhun, mutta näin kävi nilsiäläiselle **Hannu Tervoselle**. Hän aloitti kirkollisen luottamusmiesuransa korkeimmalta oksalta eli kirkolliskokouksesta vuonna 2004.

Kirkolliskokoukseen hänet valittiin vanhoillislestadiolaisen ehdokkaana kuopiolaisen listalta, jota oli koottu Kuopiosta ja lähitienoilta kuopiolaisen ehdokkaan läpiviemiseksi. Tervonen valittiin, mutta kuopiolaisena vain siltä osin, että Kuopio ja Siilinjärvi ovat samaa Rauhanyhdistystä.

Tervonen muutti Siilinjärveltä Nilsin kirkkovaltuuston puheenjohtaja. Hänet valittiin sittemmin Järvi-Kuopion seurakuntaneuvoston lisäksi Kuopion yhteiseen kirkkoneuvostoon ja kirkkovaltuustoon.

Rauhanyhdistyksen asian-

ajaja hän ei ole, vaan sanoo toimivansa luottamustehtävissä kirkon jäsenenä.

Tervonen suhtautuu kirkkoon pragmaattisesti, arvostavasti ja avoimin kortein. Tunnustusta häneltä saa myös Kuopion seurakuntayhtymä, joka on hoitanut asioita hyvin ja tasapuolisesti.

Tervonen on valtakunnallinen vaikuttaja myös omiensa joukossa Suomen Rauhanyhdistysten Keskusyhdistyksen (SRK) johtokunnan jäsenenä. SRK on viimeaikaisissa keskusteluissaan linjannut, että lestadiolaiset pysyvät kirkossa niin kauan kuin heidät kirkossa hyväksytään.

Tervonen haluaisi pitää luottamusmiehenä huolta, että kirkossa toimittaisiin perustetävän mukaisesti Jumalan sana edellä. Messun ja kirkollisten toimitustenkin pitäisi sisältää

KAIJA VUORIO

enemmän Raamatun selitystä.

”Monessa asiassa tasa-arvo nostetaan kaiken yläpuolelle. Kirkon pitäisi pysyä tasapainossa kirkossa hyväksytyn opetuksen ja piispainkokousten, kirkkojärjestyksen, tunnustuskirjojen ja kirkolliskokouksen päätösten ohjailussa.”

KAIJA VUORIO

Palvelemme teitä kaikissa hautausjärjestelyihin liittyvissä käytännön asioissa luottamuksella, yksilöllisesti ja ammattitaidolla

Toimialueena Kuopion seutu ja lähikunnat

Iltaisin ja viikonloppuisin
puh. 040 585 0456

toimisto@hautaustoimistoparviainen.fi

www.hautaustoimistoparviainen.fi

**Hautaustoimisto
Parviainen Oy**

Savonkatu 18 | 70110 Kuopio | ma-pe 9-16 | puh. 017 261 3771

Parasta paikallista palvelua

Pyydä tarjous täydenpalvelun
hautajaisjärjestelyistä.

**KOIVUMÄEN
KARTANO**

Koivumäenkuja 18

017 361 4291

www.koivumaenkartano.com

**KUOPION
HAUTAUSTOIMISTO
NIIRANEN**

Savonkatu 24

017 261 3686

www.hautaustomistoniiranen.fi

Perunkirjoitukset, perinnönjaot, testamentit ym.

**ASIANAJOTOIMISTO
ESA AIRAKSINEN**

Tulliportinkatu 34, Kuopio
050 3522516, www.esairaksinen.fi

PERHEOIKEUDEN LAKIASIAT

Esim. avioehto, testamentti, perunkirjoitus
alkaen 400 € + kulut + alv. 24 %

Asianajotoimisto Kalevi Pitkänen Oy

Puistokatu 6, 70110 Kuopio

puh. 017 282 2211 • faksi 017 282 3101

www.kalevipitkanen.com • aatsto@kalevipitkanen.com

**ASIANAJOTOIMISTO
KOLARI & CO.OY**

Seppo Kolari, Matti Reinikainen, Ville Heikinheimo,
Katriina Manninen, Kristian Kakko, Anu Kolari

Kauppakatu 39 A, 4.krs, 70100 KUPIO

(017) 265 7777/puh. (017) 261 1085/fax

www.kolari-co.fi

Kukka-Hanski

Kauppahalli, p. 2626 221, MA-PE 8-17, LA 8-15
kukkahanski@gmail.com

Linjurin Kukka

Puijonkatu 45, p. 046 921 4720, JOKA PÄIVÄ 8-18
verkkokauppa avoinna 24/7 osoitteessa linjurinkukka.com
info@linjurinkukka.fi

Sisällissota kosketti myös KIRKKOA

Sisällissodassa kirkon jäsenet taistelivat keskenään. Ilkka Huhtan kuvaama näkökulma on poikkeuksellinen.

Tänä vuonna on kulunut sata vuotta sodasta, jonka jäljet näkyivät pitkään ja osin näkyvät edelleen Suomessa. Suomen sisällissota oli väestömäärään suhteutettuna siihenastisen Euroopan historian verisin sisällissota, jossa kuoli arvioilta 36 500 ihmistä.

Suomen evankelis-luterilainen kirkko ei ollut sodan osapuoli, mutta ei myöskään ulkopuolinen. Dosentti **Ilkka Huhta** toteaa, että sisällissotaa koskevaan keskusteluun kuuluu myös kirkon roolin arvioiminen.

Sisällissodan pappistarinat

Dosentti Ilkka Huhta on tutkinut sisällissodan pappistarinoita ja julkaissut niistä tietoa teoksessaan *Papit sisällissodassa*. – Tyypillistä pappistarinaa ei ole, jokainen tarina on omansa.

Suomen luterilaisessa kirkossa oli vuonna 1918 neljä piispaa, vähän yli 500 seurakuntaa ja noin tuhat pappia. Koko maan väkiluku oli hieman yli kolme miljoonaa ja heistä lähes jokainen kuului luterilaiseen seurakuntaan.

”Kirkon kannalta sisällissota kuva terminä hyvin sodan asetelmaa, sillä sotaa käytiin pääasiassa luterilaisen kirkon jäsenten kesken”, Huhta kuvaa.

Virallinen kirkko ei ollut puolueeton, sillä piispat ja useimmat papeista antoivat joko julkisesti tai hiljaisesti tukensa valkoisen Suomen tavoitteille. Tavallisten seurakuntapappien asenteet sodasta vaihtelivat aktiivisesta osallistumisesta passiiviseen sivusta seuraamiseen.

Valtaosa papistosta piti esivaltaa kohtaan nousseita punaisia kapinallisina ja syyllisinä sotaan ja valkoisia Jumalalta saadun esivallan puolustajina.

Mittasuhteet valottuivat papeille seurakuntalaisten katona

”Enemmistö pyrki pysymään sivussa, mutta kokonaan sivussa pysyminen oli mahdotonta, kun papin palveluksia tarvittiin. Sympatia valkoisia kohtaan ei ollut varauksetonta, etenkin kun koko tragedian suuruus selvisi papeille väestökirjanpitoon liittyvien velvoitteiden kautta. Sisällissodan mittasuhteet valottuivat seura-

kuntalaisten katona. Moni vaiken pelosta tai avuttomuuttaan”, Ilkka Huhta arvioi.

Seurakunta-arkea sodan jaloissa

Rintaman valkoisella puolella seurakuntatoiminta jatkui sodan jaloissa kuta-kuinkin normaalisti vaikka pula oli lähes kaikesta, kuten ehtoollisleivästä ja viinistä. Papeille sota toi kuitenkin ylimääräisiä tehtäviä.

”Pappien tehtävänä oli kutsuntalueteloiden laatiminen ja virkatodistusten kirjoittaminen vangituista seurakuntalaisista. Myös hautaukset lisääntyivät”, Ilkka Huhta kertoo.

Osa papeista lähti rintamalle sotilas-papin tehtäviin seurakuntansa miesten mukana aluksi vapaaehtoisina ja myöhemmin kenttäpappitoiminnan organisoimina.

Punaisten puolelle jääneissä seurakunnissa elämä muuttui valkoisia alueita enemmän. Ilkka Huhta kertoo, että yleisesti ottaen kirkollisia toimituksia voitiin jatkaa entiseen malliin. Kirkoissa käymien lisääntyi, kun ihmiset kaipasivat turvaa ja lohtua sodan keskellä.

”Mikäli punaisten kaatuneet tuotiin

ERKKI Kinnunen muisteli Kuopion poikkeuksellista rauhankokousta 1918.

KIMMO SALVÉN

kotiseurakuntaan, kuten sodan alussa etenkin tapahtui, niin punaiset vainajat myöskin siunattiin seurakunnissa, tosin ei ollut sankarihautajaisia, kuten valkoisella puolella. Sodan loppupuolella punaisten hautaamista kirkkomaahan tapahtui harvemmin eikä moni papeista uskaltanut tai tahtonut joukkohautojakaan siunata.”

Väkivallanteot satunnaisia

Systemaattista kirkkoon kohdistuvaa vainoa Suomessa ei sisällissodan aikana esiintynyt ja papistoon kohdistuneet väkivallanteot olivat satunnaisia. Ilkka Huhta kertoo, että runsaat 30 pappia pidätettiin, pappiloita ryösteltiin, kymmenen virkataloa poltettiin ja kirkollisia toimituksia häirikäytiin.

Kaikkein kovin kohtalo koitui kymmenen papin osaksi. Näistä murhatuista papeista tuli kuuluisuuksia ja sodan jälkeen marttyyreita.

”Tunnetuimmaksi marttyyripapiksi nousi Suodenniemen kirkkoherra **Kaar-lo Julius Kalpa**, joka oli ammuttu punakaartin kuulustelujen jälkeen ja jonka ruumis oli jätetty tien varteen.”

Sisällissodan muistovuosi on hyvä

SODASSA kuolleet valkoiset saivat sankarihautauksen. Sodan alussa punaisetkin vainajat siunattiin kirkkomaahan. - Sankarihautajaiskulkue Kauppakadulla Suomen Pankin edustalla 8.5.1918.

tilaisuus keskustella yhteisen historiamme kipeistäkin kysymyksistä. Ilkka Huhta toteaa, että menneisyyttä ei voi muuttaa eikä hyvittää, mutta sitä voi koettaa tutkia, selittää ja ymmärtää.

”Suomessa käytiin sata vuotta sitten poikkeuksellisen verinen sisällissota. Silti sen jälkeinen kertomus on kertomus hyvän yhteiskunnan rakentamisesta ja rakentumisesta”, Huhta sanoo.

Sisällissota koettelee myös Kuopiota

”Sota oli Kuopiossa suhteellisen veretön ja vaatimaton ja punaisten antautuminen oli pikainen. Synkin luku sisällissodassa Kuopion osalta oli vankileiri ja sen joukkokuolleisuus”, kertoo kuopiolainen historiantutkija FM **Erkki Kinnunen**.

Kuopiossa sotaa edeltävät voima-suhteet olivat aluksi punaisten puolella. Tosin malttia peräänkuulutettiin ja rauhaa toivottiin viimeiseen saakka.

”Yksi erikoisista kuopiolaisista ilmiöis-

tä oli 27.1. illalla järjestetty rauhan- kokous Puistokadun koululla, jossa molemmat poliittiset laidat olivat mukana. Kokouksen alustajan pääajatus oli, että vaikka koko muu Suomi tappelisi, niin Kuopiossa työväki ja porvarit lyövät sovinnon kättä”, Erkki Kinnunen kertoo. Rauhankokous päättyi tuloksettomana, sillä muualla Suomessa oli jo tartuttu aseisiin.

Kuopiossa kyräiltiin ja taisteltiin

Sota alkoi tammikuun lopulla, kun koko maan punakaarteille annettiin liikkeellepanomääräys ja väkeä kehoitettiin nousemaan laajasti esivaltaa vastaan.

Tammikuun loppupäivät olivat Kuopiossa odottavaa kyräilyä ja suunsoittoa. Punakaartin joukot siirtyivät Puistokadun kasarmeille.

Taistelut Kuopiossa alkoivat 1.2.1918 kun punakaarti alkoi ampua valkoisten asemia. Sota oli sala-ammuntaa puolin ja

toisin, mutta lopullinen kohtalo ratkaistiin tykkitulella.

”Huuhanmäeltä ammutut laukaukset ratkaisivat sodan kohtalon. Kasarmien valloittaminen miesjoukolla olisi vaatinut liikaa uhreja ja ainoa mahdollisuus taistelun voittamiseen oli tykistö ja tykkituli. Punaisten nostivat valkoisen lipun antautumisen merkiksi kasarmien katolle ja valkoiset vaativat ehdotonta antautumista sekä kiväärien poisluovuttamista. Punaisten antautuivat 8.2. klo 13.”, Erkki Kinnunen kuvailee.

Henkilötappiot tässä kahdeksan päivää kestäneessä sodassa olivat suhteellisen vähäiset.

Kuopion vankileirillä kurjat oltavat

Punaisten jäivät Kuopiossa vangiksi kasarmeille ja vankien määrä kasvoi pitkin kevättä kun vankeja tuotiin muualtakin Suomesta. Vankileirin koettelemukset joutui kestämaan kaikkiaan 3500 vankia.

”Konekiväärit oli asetettu joka kulmalle, vankilakasarmi, sairaala, työmaneesi, suojeluskunnan keittiö ja piikkilanka-aita alueen ympärillä”, kuvaa Erkki Kinnunen vankila-aluetta.

Olot vankileirillä olivat kovin kurjat ja kaikkiaan 475 vankia kuoli. – Ravintoa oli liian vähän, väkeä oli liikaa, hygieniä oli olematonta ja sairastuneisuus lisääntyi kesän tullen. Moni kuoli ravinnon puutteeseen tai kulkutauteihin.

Vankileirin toiminta lakkautettiin syyskuun lopussa, kun lievän tuomion saaneet armahdettiin ja pitkän tuomion saaneet siirrettiin muualle vankiloihin.

”Mikä oli sodan vaikutus Kuopiolle? Punaista terroria ei ollut, eikä juurikaan valkoista, tosin valkoiset telottivat Kuopion vankileirillä 24 punaista. Murhia ja väkivaltaisuutta luonnollisesti oli, mutta ei merkittäviä.”

ANNE HEIKKINEN

Kallaveden seurakunnan järjestämän seminaarin Sata vuotta sisällissodasta tallenteen voi kuunnella www.kuopionseurakunnat.fi/tutki-uskoa. Tallenne löytyy Kirkonmäellä-osiosta.

Banderollista KASSI

Vanhat mainoskankaat päätyivät opiskelijoiden ideoimina repuiksi, satulansuojiksi ja kaulanauhoiksi, joita voi ostaa tai tehdä myyntiin Lähetysjuhlien hyväksi.

Mitä tehdä, kun vanha poistuu käytöstä? Miten se tulisi järkevään uusiokäyttöön?

Kuopion Savonia-ammattikorkeakoulun vaatetusmuotoilulinjan opiskelijat **Johanna Nevalainen**, **Roosa Kumpulainen**, **Emilia Kekkonen** ja **Joonas Ursin** tarttuivat täsmähaasteeseen opettajien **Sirpa Rynnäsén** ja **Laura Pakarisen** kanssa. He suunnittelivat arjessa käytettäviä kierrätystuotteita myytäväksi Lähetysjuhlilla.

Materiaali tulee suoraan teeman ympäriltä. Suomen Lähetysseuran logo ja tuotteiden ulkoasu muuttuivat vuonna 2016. Vanhat banderollit, keräysliivit ja pöytäliinat poistuivat käytöstä, ja seurassa mietittiin, mitä niille pitäisi tehdä ja voisiko niitä käyttää vielä jotenkin. Tuottaja **Mervi Ritokoski** keksi antaa materiaalit ideoinnin pohjaksi opiskelijoille.

Sydänpussukka ja nyörireppu

Ostoskassi, kaulanauha, kirjanmerkki. Sydänpussukka, nyörireppu, iso kassi. Jopa satulansuojaksi saakka mainosmateriaalit taipuivat.

Ohjeet on julkaistu netissä ja seurakuntien pienryhmissä on tuotteita jo tehty.

”Ompeluhaaste on lähtenyt seurakuntiin kansainvälisen työn sihteereiden ja lähetys sihteereiden ja -pappien kautta. Tuotteita voi tehdä myös Kuopion ulkopuolella ja niitä on tarkoitus myydä tulevaisuudessa myös muissa tapahtumissa,

joissa Lähetysseura on mukana”, kertoo Lähetysjuhlien paikallinen koordinaattori **Kirsi Perämaa**.

”Minä kuljen kertomassa, kuinka tuotteita pääsee tekemään. Esimerkiksi Männistön innostuneessa Kätevät kädet-ryhmässä esittelin viime viikolla tuotteita, joita voisi tehdä”, Kirsi Perämaa kertoo.

Näpertäjillä intoa

Nilsissä on töitä jo tehty: diakoni **Hanna Kokkonen** ja diakonissa ja lähetys sihteeri **Minna Puustinen** järjestivät talkoot Järvi-Kuopion lähetyspiireille tammikuussa. Ideointipäiville osallistui kolmisenkymmentä vapaaehtoista.

”Nilsin Näpertäjät ottivat heti haasteen vastaan. Heille toimitettiin kierrätysmateriaalia, josta he nyt valmistavat saatujen mallien mukaan erilaisia myyntituotteita”, kertoo Minna Puustinen.

”Talkoot eivät siis jääneet yhteen kertaan, vaan ne jatkuvat toukokuulle asti. Lisää ompelijoita vielä tarvitaan.”

Näpertäjien johtohenkilö Irma Tuonen kertoo tuotteiden valmistuksen alkaneen vauhdilla.

”Näpertäjät ovat olleet innoissaan uudesta haasteesta. Koska tuotteet valmistetaan kierrätysmateriaalista, niin ne ovat tavallaan uniikkituotteita jokainen, vaikka kaava olisikin sama”, Tuonen kertoo.

ULLA REMES

Tee itse

Oletko taitava käsistäsi? Kuulutko käsityöpiiriin tai muuhun harrasteryhmään? Innokkaat ompelijat voivat kysellä kankaita Kirsi Perämaalta puh. 040 4848 272. Vanhoja banderolleja, keräysliivejä tai muuta sopivaa materiaalia voi löytyä muualtakin. Tuotteiden valmistusohjeet ovat vapaasti käytettävissä, ohjeet linkissä: <https://felm.suomenlahetusseura.fi/osallistu/lahetysjuhlat/uusiotuotteita-vanhoista-banderolleista/>

KOLUMNI

Tuntematon

Leipäpaloja tippuu lattialle ja maitomuki kaatuu. Yhdelle kelpaa vain pinkki jogurtti ja toiselle murot. Kaakao on ensin liian kuumaa ja sitten liian kylmää. Minulla on otsa märkinä hiestä ja luulen tuntevani arvioivia katseita selkäpiissäni. Silloin ravintolan väenpaljoudesta astuu esiin iäkäs nainen. ”Ihania lapsia. Ja niin hyväkätöksiä,” hän sanoo.

LOMA on ohi. Odotamme puoliltaoin lähtevää Kuopion lentoa Helsinki-Vantaalla. Viisihenkinen karavaanimme ja sallittuja rajoja hipova määrä käsimatkatavaroita on parkkeerattu ajoissa oikealle portille ja lapset nukkuvat lentokentän penkeillä. Hieman ennen

koneeseen nousua huomaan, että lähtöportti on vaihtunut toiseen päähän kenttää. Ei muuta kuin nukkuvat lapset kärryviritmään, reppu selkään, muut nyssäkät mikä minnekin ja menoksi.

”Tuntematon mies tarjoutui auttamaan”

Portilla alan viritellä kantamuksiamme siihen malliin, että saisin samalla kannettua myös kaksi kolmasosaa jälkikasvustamme koneeseen. Silloin matkustajien joukosta astuu esiin tuntematon mies tarjoutuen kanta-

maan osan tavaroista. Hän jatkaa tervetullutta apuaan vielä Kuopion kentällä.

Oletkos sinä joskus tullut yllättäen jonkun tuntemattoman huomioimaksi? Onko joku astunut esiin ihmisjoukosta sanoen hyvän sanan tai tarjoten parin auttavaa käsiä? Miten hyvältä yllättävän huomion kohteeksi päätyminen tuntuukaan.

Entä kuinka olet toiminut ollessasi osa tuota joukkoa? Minä huomaan löytäväni itseni turhan usein siitä porukasta, joka jää seuraamaan sivusta. Hyvät sanat jäävät ajatuksiksi ja teot muiden tehtäväksi. Kuinka paljon hyvää voisi ympärilleen kylvää, jos useammin tulisi oltua se tuntematon, joka astuu esiin.

MATTI HALMETVAARA

KIRKOLLISET

TUOMIOKIRKKO

KASTETUT

Maija Olga Ilona Tiilikainen, Joel Aulis Eemeli Pakarinen, Lila Ellen Amanda Larikka, Eelis Eino Olavi Rintakuusi, Tilda Aino Kaarina Tenhunen, Siiri Margit Amanda Aarnio

AVIOLIITTOON KUULUTETUT

Lauri Petri Mikael Aurolahti ja Jenna Katariina Östring

KUOLLEET

Leena Tuulikki Holländer 71, Erkki Olavi Tiihonen 88, Ilkka Juha Tuovinen 68, Helvi Kyllikki Ikonen 87, Terttu Kyllikki Vartiainen 75, Paavo Olavi Rönkkö 80, Eeva Kaija Anneli Koivuniemi 72, Ritva Maria Hyttinen 90, Maria Kervinen 101, Eeva Kaarina Holopainen 75, Kalevi Rissanen 86, Mimmi Liisa Anneli Räsänen 85, Maire Annikki Kotilainen 85, Helvi Lappalainen 85, Pauli Kokkonen 88, Erkki Johannes Huttunen 81, Matti Aulis Toivanen 84, Aino Silja Kukkonen 92, Pirkko Liisa Luukkonen 79

ALAVA

KASTETUT

Lumi Aila Eveliina Mononen, Sebastian Raymond Eliel Harju, Niilo Eemil Aleksi Mielonen, Matias Leo Tapani Kurkinen, Mea Janette Dahlsten, Hilma Linnea Reinikainen, Justus Vilho Juhani Juntunen

KUOLLEET

Anja Irene Toikkanen 90, Markku Johannes Taskinen 50, Taisto Ilmari Savolainen 71, Aino Sisko Helena Rissanen 96, Vieno Tuulikki Heinonen 80, Anja Ester Reponen 73, Seija Inkeri Korhonen 80, Jani Markus Rissanen 42, Kyösti Gunnar Korhonen 65

KALLAVESI

KASTETUT

Ilona Alma Johanna Hänninen, Alma Elsa Maria Karjalainen, Valtteri Onni Tapio Sutinen, Matias Henri William Hyvärinen, Milla Kerttu Emilia Väisänen, Venla Martta Rosaliina Puustinen, Valtteri Hannu Johannes Hulkkonen, Peetu Jusa Juhani Nissinen, Janni Sofia Mirjam Antikainen, Mila Jolanda Markkanen, Vilho Olavi Komulainen, Eemil Onni Kasperi Tuunanen, Armas Olavi Pehkonen, Ronja Miia Susanna Hyvönen, Eino Samuel Väyrynen, Aava Isla Olivia Tossavainen, Jake Enno Ilmari Miettinen, Sulo Markus Nikolai Jokilinna, Iida Vilma Elina Leinonen, Tiitus Reino Akseli Flink, Milka Elisa Kauppinen, Justiina Elsa Serafia Lahti, Pyry Benjam Rantala, Lyydia Aleksandra Riikola, Neea Matilda Piironen, Isla Eija Marjaana Vainikainen, Stella Lucia Kristiina Penttinen, Valtteri Väinö Olavi Punkki, Elmeri Hugo Olavi Mesimäki, Joose Benjamin Koivisto, Aleksi Jooa Elmeri Jormanainen, Valentino Malachi Luhulima, Max Tapio Iivanainen, Minea Iida Linnea Koponen,

Sanni Elina Sofia Apajamies, Eevi Mirjam Pentti, Topias Mikko Jernfors, Kaius Johannes Jernfors

AVIOLIITTOON KUULUTETUT

Jukka Petteri Heikkinen ja Jaana Hannele Savander

KUOLLEET

Aino Kaarina Ovaskainen 92, Martti Ilmari Tissari 79, Marja Sisko Sinikka Räsänen 94, Aarno Antero Putkinen 79, Veikko Viljam Savolainen 90, Kari Johannes Rissanen 61, Jari Juhani Lappalainen 55, Aino Edith Husso 94, Jani Henrik Korhonen 45, Arvi Samuli Leinonen 92, Elli Irene Heiskanen 89, Seija Marjatta Välimäki 74, Lea Tuulikki Ahonen 94

JÄRVI-KUOPIO

KASTETUT

Iida Beata Inkeri Karp, Riistavesi; Vilma Alina Karoliina Räsänen, Kaavi; Lasse Aatos Sakari Kekäläinen, Riistavesi; Onni Iivo Juhani Ahonen, Nilsjä; Maiju Linnea Venäläinen, Juankoski; Kaapo Eemeli Miettinen, Tuusniemi; Konsta Elias Himanen, Riistavesi; Hennette Meea Maria Huusko, Riistavesi; Minttu Aino Emilia Jetsonen, Vehmersalmi; Juho Aatos Eevert Karsikas, Nilsjä; Minttu Aino Emilia Jetsonen, Vehmersalmi; Siiri Hilja Maria Katainen, Nilsjä

KUOLLEET

Tyynne Elisabet Toroi 89, Juankoski; Leena Annikki Toivanen 84, Nilsjä; Maire Orvokki Antikainen 96, Juankoski; Maija Annikki Hallikainen 67, Juankoski; Veikko Antero Iivanainen 92, Vehmersalmi; Väinö Jalmari Kolehmainen 97, Nilsjä; Helvi Elina Hallikainen 81, Kaavi; Arvo Emil Reinikainen 86, Kaavi; Luukkas Lemettinen, vauva, Kaavi; Martti Tiainen 81, Juankoski; Matti Johannes Rissanen 85, Vehmersalmi; Viljo Eelis Rissanen 92, Juankoski; Mikko August Antikainen 78, Muuruvesi; Matti Juho Niskanen 80, Nilsjä; Sami Antero Miettinen 43, Tuusniemi; Aarne Vilho Leskinen 76, Muuruvesi; Mauno Samuli Heikkinen 75, Riistavesi; Toivo Olavi Räsänen 88, Kaavi; Martti Ensio Heiskanen 74, Tuusniemi; Eino Jooseppi Salonen 57, Juankoski; Jaakko Paavo Tirkkonen 78, Juankoski; Edla Maria Miettinen 85, Tuusniemi; Kerttu Mononen 88, Riistavesi; Elsa Pohjolainen 91, Nilsjä; Eeva Alina Julkunen 93, Kaavi; Aune Annikki Tirkkonen 94, Kaavi; Seija Kaarina Halonen 75, Kaavi; Aarne Antero Vartiainen 70, Kaavi; Jori Jouko Juhani Juvonen 68, Tuusniemi; Anni Katri Irmeli Puustinen 61, Nilsjä; Otto Ville Tiili 95, Kaavi; Ilmi Mirjami Parviainen 87, Kaavi; Raikas Otto Riekkinen 77, Vehmersalmi; Vilho Koistinen 94, Tuusniemi; Erkki Juhani Hämäläinen 67, Nilsjä; Lauri Tapio Väätäinen 75, Nilsjä

MÄNNISTÖ

KASTETUT

Viivi Julianna Tikkanen, Jere Benjamin Lehtimäki,Frida Matilda Kauppinen, Lenni Elias Hakka-rainen, Sisu Pekka Sakari Kantosalo, Kimi Matti Tapio

Hiltunen, Lenni Taavi Johannes Laitinen, Aino Aata Eveliina Kiiski, Taika Josefiina Alexandra Partanen

AVIOLIITTOON KUULUTETUT

Tomas Henning Ahlroos ja Elina Elsa Maria Niemi, Ville Valtteri Leskinen ja Sara Eveliina Kantosalo

KUOLLEET

Eila Anneli Miettinen 69, Maria Nuutinen 86, Tyyne Tellervo Kuusela 82, Väinö Mikael Penttinen 92, Jermu Roni Jeremias Pietikäinen 33, Helge Johannes Pekkarinen 89, Otto Alvar Heikkinen 88, Maija-Liisa Niskanen 90, Marja Helena Kärki 79, Juho Eevert Riekkinen 92, Martti Juhani Partala 88, Ritva Lydia Komulainen 72, Usko Viljo Parviainen 96, Johannes Hyvärinen 95, Kirsti Helena Miettinen 75, Seija Onerva Komppula 57

PUIJO

KASTETUT

Aaron Kaspian Juhani Savolainen, Netta Janina Laakkonen, Paavo Aulis Veikko-Elias Jääskeläi-nen, Lila Evelin Keinänen, Elli Amanda Tiihonen, Lilli Hannele Hiltunen, Sofia Helmina Mietti-nen, Jooa Jaakko Mikael Kuronen

AVIOLIITTOON KUULUTETUT

Jaakko Leppänen ja Krista Hanneli Joona, Janne Kauko Tapio Jolkin ja Heidi Susanna Ahonen

KUOLLEET

Kari Olavi Ruotsalainen 58, Vesa Einari Korhonen 80, Helga Ines Heiskanen 91, Bruno Eerik Allan Lahtinen 83, Markku Jorma Olavi Laakso 44, Kalevi Mikael Tuominen 78, Kaarlo Juhani Koskinen 88, Hilja Hakkarainen 93, Risto Tapio Ovaskainen 90, Aila Maria Reinikainen 87, Aarne Olavi Virolainen 92

SIILINJÄRVI

KASTETUT

Elvi Aliisa Väliaho, Viola Emilia Ylikärppä, Julia Isabella Aurora Kurki, Eeli Jami Juhani Haukijärvi, Elmeri Mikonpoika Eskelinen, Santeri Joel Kristian Riekkinen, Milja Amanda Markkanen, Ada Ilona Markkanen, Juho Aleksi Kinnunen, Bea Mila Josefiina Ollikainen, Mauno Viljo Juhani Martikainen, Aleksi Toivo Väänänen, Onni Väinö Väänänen Avioliittoon kuulutetut Hannu-Pekka Eemeli Lönnberg ja Leena Sinikka Korpela

KUOLLEET

Matti Valta 84, Martti Eelis Vartiainen 78, Jarmo Kalevi Vesterinen 58, Aino Mirjam Miettinen 85, Erkki Johannes Rytönen 81, Toini Helena Ukkonen 89, Lauri Vilho Airaksinen 92, Jouko Ilmari Nikkola 77, Matti Aulis Antero Rautiainen 87, Selma Repo 96, Veikko Olavi Savolainen 85, Sirkka Marjatta Keinänen 74, Jaakko Matias Marjamäki 82, Jorma Fabian Anttila 90

SUOMEN[†]
EV. LUT.
KIRKKO

Twaarna

EI NIIN pahaa paikkaa, ettei Jumalan enkelit olisi turvana.
#TWAARNA ANTTI KUPIAINEN 18.2.

SANALLISTA

Jeesus, Pahan vallan voittaja

Joh. 8: 46-59

”KUKA teistä voi osoittaa, että minä olen tehnyt syntiä? Ja jos puhun totta, miksi ette usko minua? Se, joka on lähtöisin Jumalasta, kuulee mitä Jumala puhuu. Te ette kuule, koska ette ole lähtöisin Jumalasta.”

--- ”Minä kunnioitan Isääni, mutta te häpäisette minua. Itse en kysy kunniaani, mutta on toinen, joka kysyy ja tuomitsee. Totisesti, totisesti: joka pitää kiinni minun sanastani, ei milloinkaan näe kuolemaa.”

Mitä minä kaipaan?

Seitsemän vapaata viikkoa, paastonaika. Kolme viikkoa takana ja matka kohti ylösnousemuksen pääsiäistä puolessa. Ensi-innostus on alkanut rapista, laskiaispullat ja kermavaahto ovat muisto vain ja kiusaukset ovat tulleet tutuiksi. Miten vaikeaa sitä on luopua edes vähästä?

Evangeliumissa Jeesukselta kysytään: ”Mikä sinä luulet olevasi?”

Onko myös meidän vaikeaa nähdä lähelle, nähdä Vapah-tajan merkitystä? Katsoa omaan sydämeen, ja ymmärtää. Evangeliumissa ne sanovat: ”Sinä olet samarialainen, ja sinussa on paha henki. Eikö asia olekin niin?” Ja Jeesus vastaa: ”Minä tunnen hänet.”

Mutta mitä minä tunnen, mitä kaipaan? Millaisesta kuolemasta toivoisin Kristuksen minut vapauttavan?

Pääsiäistä edeltävä aika oli joskus kasteelle valmistautumisen aikaa. Olisiko se nyt elämänvalintojen pohtimisen aikaa. Auttaisi miettimään, mikä tavassani elää on tolkkua. Millaisesta kuolemasta toivoisin Kristuksen minut tänään vapauttavan?

Juutalaiset kysyvät: ”Mikä sinä luulet olevasi?” Ja Jeesus vastaa: ”Minä tunnen hänet.”

Tunnenko minä, miltä minun Jumalani näyttää?

Psalminkirjoittaja muistuttaa: ”Minun silmäni katsovat alati Herraan, hän päästää jalkani ansasta.”

JUHA VÄLIMÄKI
KAPPALAINEN
ALAVAN SEURAKUNTA

Hoitoa ja Hemmottelua

- Jalkojenhoito 60 min **55e**
- Luxus jalkojenhoito 90min **75e**
- Tutkimus ja yksilölliset tukipohjalliset **195e**
- Titaani-jousioikaisu sisäänpäin kasvaneelle varpaan kynnelle **40e**/jousi

JALKATERAPIA

Liike

Puijonkatu 15, sisäänkäynti
Lapinlennankadun puolelta
044 2440191
Jalkaterapeutti (AMK) Karoliina Laitinen

**HAUTAKIVET
SUORAAN VALMISTAJALTA**

VARPAISJÄRVEN GRANIITTI OY
Savonkatu 24, Ollinpuisto,
Kuopio, puh. 017 263 3408
Graniittitie 7, Varpaisjärvi
puh. 017 771 811
Myös lisänimen kaiverukset
ja kivien entisöinnit

*Suru on
hitaasti vaalenevia varjoja...*

**Hautaustoimisto
J. NURRO OY**

Kauppakatu 55-57, KUOPIO, puh. 017-261 3065, 040-505 6287
saila.lehto@nurro.fi www.nurro.fi

PUIJON KIVI

**HAUTAKIVET
KAIVERUKSET
ENTISÖINNIT
MUUT KIVITYÖT**
PYÖRÄKATU 15, KUOPIO
Tervetuloa tutustumaan
myyntinäyttelyyn!
Puh. 017 282 9000
puijonkivi@puijonkivi.fi
www.puijonkivi.fi

PERUNKIRJOITUKSET

testamentit – kauppakirjat ym. asiakirjat ammattitaidolla
ja joustavin maksuehdoin

Herastuomari Leila M. Tuomainen
p. 044 211 9876, sähköposti tuomainen.leila.m@gmail.com

Tietokoneapu

**Kotitalous-
vähennys 45%**

www.orden.fi
040 5844 045

PAULA-PAPPI ja Anni Räsänen
esittelivät nallensa toisilleen.

Nyt nallelle puheenpuoro

Nallekirkko kokosi lapset
perheineen Tuusniemellä.

Nallet hoitajineen olivat seurakuntakodin lähes täydessä kirkkosalissa kiittämässä ja saattamassa Sotkamoon siirtyvää **Aliisa**-kantoria hänen viimeisenä työpäivänään Tuusniemellä. Nallekirkon aiheena oli ystävyys. Lasten ja aikuisten nallet saivat esittäytyä alussa ja tutustua toisiinsa. Hyvin tulivat toimeen kaikenkarvaiset nallet keskenään.

Markuksen evankeliumissa olevat Jeesuksen sanat opetuslapsilleen: *"Sallikaa lasten tulla minun tyköni, älkääkä estäkö heitä, sillä senkaltaisten on Jumalan valtakunta"*, toteutuivat nallekirkossa. Aluepappi **Paula**

Hagman-Puustisen keskustellessa saarnassa oli aiheena ystävät ja Jeesus parhain ystävämmme. Tunnelma oli välitön ja iloinen. Virret laulettiin lasten laulukirjasta. Kaikki kutsuttiin siunattavaksi alttarille.

Seurakuntayhteys muodostuu usein jo lapsuuden perheessä. Tilaisuuden lopussa muistettiin ja kiitettiin Aliisa Lukkari-Syrjäniemi-kantoria Järvi-Kuopion seurakunnan hyväksi tekemästään pitkäaikaisesta, ansiokkaasta ja monipuolisesta työstä. Häntä muistettiin Jumalan siunauksin ja monin lauluin ja lauloihin. Lopuksi nautittiin yhdessä maukas lounas.

ESKO TASKINEN

- **HAUTAKIVET**
- **KAIVERUKSET**
- **KULTAUKSET**
- **ENTISÖINTITYÖT**
- **KIVILYHDYT**

**KIVI
PAJA**

Sari Kämäräinen
Jääskelänkatu 1
70780 Kuopio
puh. 050 575 0004
www.kivipajasarik.fi

Hautakiviliike Ikuistettu Oy

Laadukkaat kivet
Yksilöllinen palvelu

OJALA
LAUSI KALEVI
*11.12.1900
*10.1.1980

Puh: 045 109 1809
www.ikuistettu.net
ikuistettu@gmail.com

- **Matot**
- **Vuodevaatteet** • ym.

PESULA

PYYKKISATAMA

Itkonniemenkatu 27, 70500 Kuopio
Puh. (017) 263 3128
www.pyykkisatama.fi

Talous-Renki palveluksessanne
kodin ja pihan huolto- ja remonttitoissa sekä arjen askareissa.

Soita ja kysy lisää! P. 041 578 1654
www.talous-renki.com

**HAUTAKIVET
LISÄKAIVERUKSET**
sekä kaikki kivialan palvelut

SUKUNIMI
ETUNIMI
*25.7.1965 *11.2.2015

KIVILÄHDE
KAAVIN KIVI
1989

KAAVIN KIVI OY - KIVILÄHDE
Kirjekuorentie 6, Kaavi
p. 017 6880100, myynti@kaavinkivi.fi
Avoimma ma-pe 8-17
www.kaavinkivi.fi

KOTISIIVOUSPALVELUT
ammattitaitoa kotisi parhaaksi

t a l o u s a s e m a . f i
0440-769 670

**KOTITALOUS
VAH 50 %**

**YKS.SOS.PAL
TUOTTAJA**

**Mainosmyynti
Eine Kotamaa**
050 315 5849
eine.kotamaa@slpmedia.fi

SLP KUSTANNUS

**Sähköasennus
Hannu Tuomainen**
Puh. 050 553 8767

info@sahkoasennusht.fi
www.sahkoasennusht.fi

Kuopio-Siilinjärvi alueella

**Turvallista, itsenäistä ja laadukasta
elämää omassa kodissa!**

- Hyväntuulista ja luotettavaa kotiapua
- Helpotusta arjen askareihin
- Kaikki kodinhoitotyöt siivouksesta asiointiin, henkilökohtaisesta avusta aktiiviseen liikkumiseen...

Vuosien kokemuksella:

KOTI-ILME

Luotettavaa palvelua
Reetta Koponen **Päivi Kumpulainen**
044 505 0072 044 505 0073

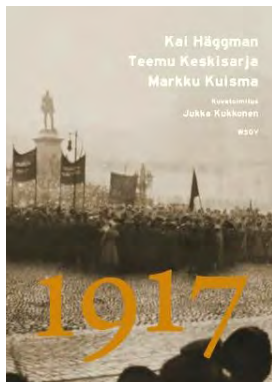
**Hyödynnä
palvelusetelit ja
kotitalousvähennys!**

**Usko.
Toivo.
Rakkaus.**

Arjessa ja pyhässä.
www.kuopionseurakunnat.fi

KIRJALLISTA

Kai Häggman, Teemu Keskisarja & Markku Kuisma: 1917. Kuvatoimitus Jukka Kukkonen. WSOY. 2017. 221 s.

Kauheuden kynnyksellä

UUODEN 1917 kulku ennusti monin tavoin kevättä 1918. Kaikenlaista tapahtui, olivatpa koolla sellaiset, jotka seuraavana vuonna kutsuivat itseään valkoisiksi, tai sellaiset, jotka punaista väriä tunnustivat.

Muuan kuopiolaissyntyinen porvarismies saavutti kyseenalaista kuuluisuutta yrityksellään vallata itsensä Nikolainkirkko Helsingissä. Työn orjan taas ruuan puute ja huonot olot tehtaissa panivat mellakoimaan. Vallasväki katseli menoa järkytyneenä ja yritti epätoivoisesti saattaa taloutta ja laillista järjestystä kuntoon. Liikemies **Kordelin**

maksoi vihasta hengellään. Kirjalijatkin ottivat kantaa, yllättäen kyllä enimmäkseen hyväosaisten näkökulmasta.

Vuodesta 1917 tekevät selkoa **Teemu Keskisarja, Markku Kuisma** ja **Kai Häggman**, kaikki historioidsijoita, joilla on taito elävöittää tekstinsä. Yleistajuisen esityksen kruunaa VB-keskuksen entisen johtajan **Jukka Kukkonen** rehevä kuvatoimitus, osa aivan ennennäkemättömiä otoksia. Jonkinlaisesta kirjallisuusluetteloa kerrotun tueksi jäin kaipaamaan. Rinnakkaislukijani toivoi myös henkilöluetteloa.

TERHI LAITINEN

LYHYESTI

Ystävyyden ja itsenäisyyden juhla

SUOMEN 100-vuotisjuhlat ovat onnellisesti takana päin. Naapurimaamme Viro sen sijaan juhlii tasavallan satavuotista taivalta tänä vuonna.

Virallinen syntymäpäivä oli 24. helmikuuta. Juhlat kuitenkin jatkuvat 2. helmikuuta 2020 saakka, jolloin on takana tasan sata vuotta Tarton rauhansopimuksen allekirjoittamisesta.

Juhlinta ei rajoitu pelkästään Viroom, vaan satavuotiasta muistetaan myös maan rajojen ulkopuolella.

Sisäministeriön suosituksesta seurakunnat olivat mukana juhlistamassa Viron itsenäisyyden 100-vuotispäivää liputtamalla.

Kuopiossa Viroom juhliittiin maan varsinaisena itsenäisyyspäivänä 24.2. keskusseurakuntatalolla. Tilaisuudessa oli mukana muun muassa kirkkoherra **Ove Sander** Tallinnan Nõmmen ystävyysseurakunnasta.

Armon yhdistämät

Sander kertoo kokevansa vahvasti, että Jumalan armo on tuonut yhteen Kuopion ja Nõmmen seurakunnat.

”Olemme iloinneet yhdessä ja itkeneet yhdessä. Meille ystävyysseurakuntatoiminta on merkinnyt nimenomaan lämmön, lähimmäisenrakkauden ja ystävyyden kokemusta.”

Sanderin mukaan ystävyysseurakuntatyön ytimessä on hengellinen yhteys, joka ilmenee siinä, että muistamme toisiamme rukouksin niin omissa rukouselämässämme kuin jumalanpalveluksen esirukouksissa.

Virossa seurakunnat ylläpitävät toimintaansa jäsenmaksujen ja lahjoitusten turvin. Ne eivät riitä kuin aivan välttämättömään.

”Esimerkiksi uuden rakentaminen tai entisen remontointi on monesti mahdotonta. Kuopion seurakuntien tuella olemme kuitenkin voineet Nõmmessä tehdä myös jonkinlaista restaurointityötä.”

Vuoroin vierailuilla

Kuopion ja Nõmmen välinen ystävyysseurakuntasopimus allekirjoitettiin vuonna 2001.

”Edesmennyt kuopiolainen opettaja **Tarja Sivonen** ja pieksämäkeläinen pastori **Kirsti-Marja Paananen** panivat alulle vapaaehtoisen kehitysvammaisten auttamistyön Viron kirkossa. He toimivat Nõmmen seurakunnan yhteydessä ja sille pohjalle syntyi sittemmin ystävyysseurakuntasuhde”, Tuomiokirkkoseurakunnan kirkkoherra, tuomiorovasti **Ilpo Rannankari** selvittää.

Nõmmen Rauhankirkko on Tarton rauhansopimuksen muistokirkko.

HANNU KORHONEN

”Tuo kehitysvammaisten auttamistyö ja siihen liittyvä kummitoiminta olivat alussa tärkein osa yhteistyötä.”

Rannankarin mukaan sittemmin on puolin ja toisin tehty seurakuntavierailuja. Lisäksi muun muassa kuopiolaiset kuorot ja musiikkiryhmät ovat käyneet konsertoimassa Nõmmessä.

”Monille kuopiolaisille on syntynyt myös henkilökohtaisia suhteita ja tuttuja tavataan, jos käydään muuten vain Tallinnassa.”

Aktiivista ystävyyttä

Ystävyysseurakuntatoiminta Suomen evankelis-luterilaisessa kirkossa on vahvaa. Erityisen tiiviit suhteet ovat Viron luterilaisen kirkon seurakuntien kanssa. Suomen neljästäsadasta seurakunnasta yli puolella on ystävyysseurakunta Virossa.

Viron ohella myös Inkerin ja Unkarin evankelis-luterilaisiin kirkkoihin on solmittu paljon ystävyysseurakuntasopimuksia.

Nõmmen lisäksi Kuopion evankelis-luterilaisen seurakuntien yhteisiä ystävyysseurakuntia ovat Györin luterilainen seurakunta Unkarissa ja Pitkärannan luterilainen seurakunta Venäjällä. Yksittäisillä seurakunnilla voi olla myös omia ystävyysseurakuntia eri maissa.

Ystävyysseurakuntatoiminta on kirkon virallista kansainvälistä työtä, jossa vastuunkantajina ovat tavalliset seurakuntalaiset paikallistason kohtaamisen kautta. Toimintaan voi kuulua esimerkiksi seurakuntaretkiä, lasten ja nuorten leirejä, rippikouluyhteistyötä, kuorovierailuja, talkootoimintaa ja ystävyysseurakunnan taloudellista tukemista.

HELI HARING

LUKIJAN KUVA

Lähetä Lukijan kuva
kirkkojakoti@evl.fi

LUOTTAMUSHENKILÖ

Pyhät hetket –
Kirkon oma aktiivimalli?

ALAVAN seurakunnassa vieraili pastori **Maika Ewert** tuoden terveisiä Hannoverin Hiljaisuuden Kirkosta, joka tarjoaa muun muassa koululaisryhmille konkreettisen kokemuksen pyhästä hiljaisuudesta. Tosin siihen tarvitaan rohkeutta uuteen, kuten muunneltavissa olevat kirkkotilat ja makuualustat.

Ewertin mukaan ihmiset ovat kirkossa kyllästyneet sanoihin. Viriketulvan keskellä tarvitaan pyhän kokemista.

Kirkossamme on tärvätty aikaa ja sanoja eri mieltä olemiseen. Entä jos... kirkko palaisi juurilleen, välillä sanojen sijaan erämaaisien ja -äitien rukoushiljaisuuteen.

Yle-uutisten mukaan kaikkien arkkipiispakandidaattien mielestä kirkon keskeisenä tulevaisuudenkuvana on tämä: ”Seurakuntalaisten pitäisi saada ja ottaa isompi rooli kirkon toiminnassa”. Jos väki hupenee kirkosta ja palkkatyöntekijöitä on vähemmän, ”seurakuntalaisista pitää löytyä enemmän aktiiveja, jotka pyörittävät toimintaa.”

Uudelle arkkipiispalle laskeskellaan jo kirkosta poistuvien määrää. Visioidaanko koetellun kristillisen sanoman mahdollista uutta nousua yhteiskunnassamme, virtaa takaisin kirkkoon? Otamme malleja kuihtuvista vanhoista vai kasvavista kaukomaisten kirkkoista?

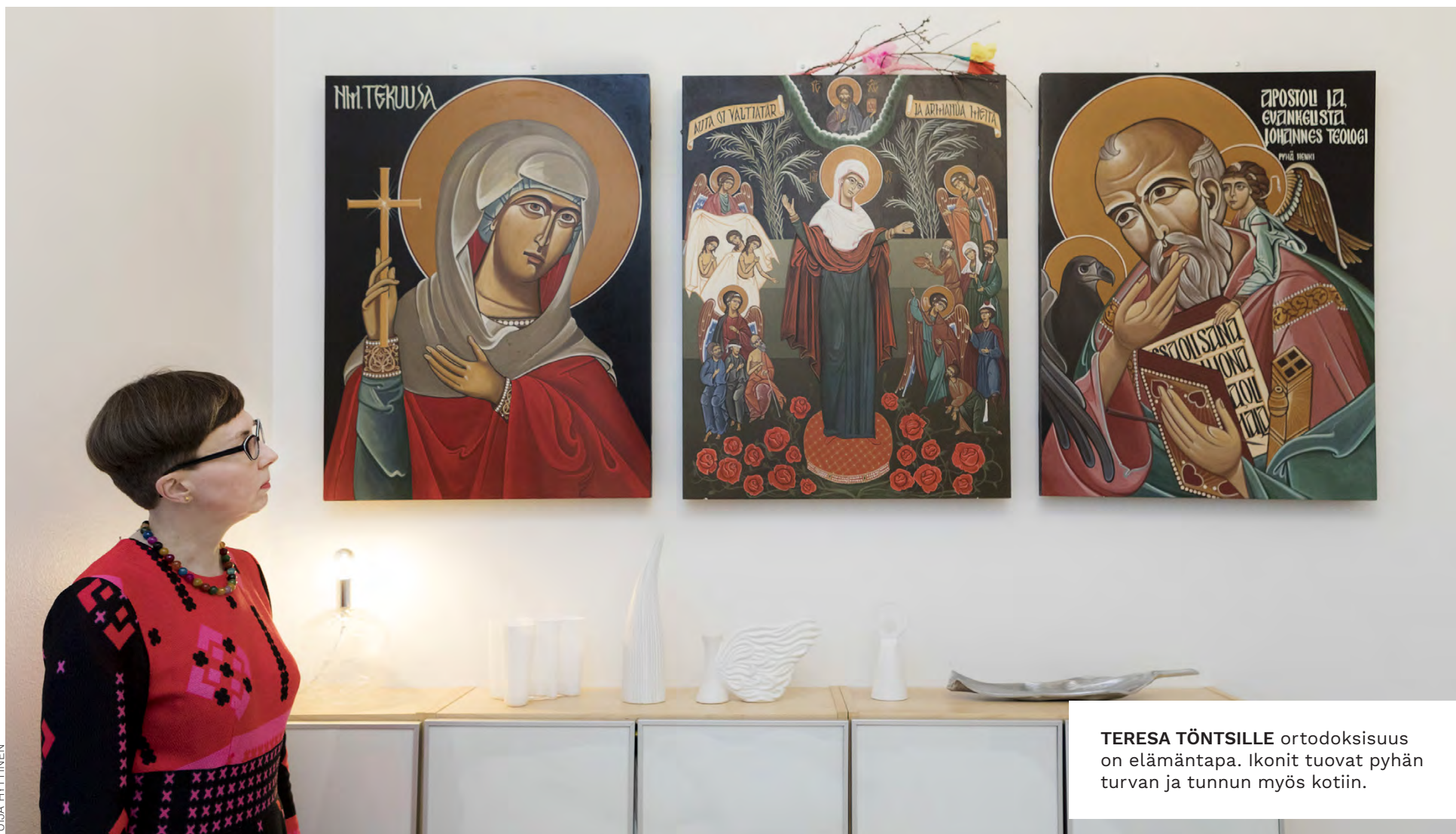
Miksi emme kirkkona olisi siellä missä ihmiset ovat? Siellähän ovat jo kaikki mahdolliset muutkin henkiset virtaukset. Missä pyhää tarvitaan? Arjen ja elämän, työn ja harrastusten, innostumisen ja pettymysten keskellä. Voimme työntekijöinä ja seurakuntalaisina tulla läsnä oleviksi, rohkaista ja tuoda toivoa, myös pyhää hiljaisuutta.

Siis, Ewertin malli: patjat kirkon lattialle. Stressaantuneet ihmiset, oppilaat, työttömät, ketkä vain – myös kirkon omat eri mieltä olijat – rentoina pitkin poikin kirkon lattialle ristin juureen hiljaisiin, armollisiin hengähtämishetkiin.

Olisiko tässä kirkon oma aktiivimalli?

MIRJA KONTIO
Alavan seurakunta

TERESA TÖNTSILLE ortodoksisuus on elämäntapa. Ikonit tuovat pyhän turvan ja tunnun myös kotiin.

Sieluni **VARTIJA**

Teresa Tönts in elämän T-risteyksessä piti valita tie.

Niskan päällä toisten takit, tyhjässä käytävässä yksinäisyys. Tai sitten siivouskomerossa istujan alla nurin päin käännetty sanko tuolina, nenään haisee märkä luuttu ja happi loppuu. Opettajan alla toinen sanko, meneillään ortodoksisen uskonnon tunti Lahdessa.

”Jos minä joskus olen kapinoinut ortodoksista uskoani vastaan, niin tuolloin. Olin kouluni ainoa ortodoksi, ja tunnit pidettiin koulupäivän jälkeen milloin missäkin. Luterilaisen uskonnon tunnit istuin yksin kolkoilla käytävillä, en saanut olla kuunteluoppilaana vaikka olisin halunnut. Ja koska luokanvalvoja oli luterilaisenussanmaikka, olin aina pihalla luokan yhteisistä jutuista, koska ne kerrottiin uskonnontunnilla muille,” **Teresa Töntsi** kertoo.

Verlan työläisiä, Karjalan ortodokseja

Teresa Töntsi on nainen, joka on noiden aikojen jälkeen noudattanut haluaan olla kuunteluoppilaana myös muiden uskontojen kysymyksissä ja sisällöissä. Opinnot uskontotieteessä ja historiasa ovat avartaneet maailmaa ja syventäneet uskontojen ja kulttuurien ymmärrystä, joka toisaalta oli jo kodin perintönä vahva. Isä oli historianopettaja, äiti suomen kielen; isä toimi myös ortodoksisippina ja äiti rehtorina.

”Aloitin arkeologianopiskelijana, mutta

jouduin luopumaan nivelreuman takia. Harmittaa.”

Teresa Tönts in johtajan tie on kulkenut Vantaan kaupungin museon, Verlan tehdasmuseon ja nyt Suomen ortodoksisen kirkkomuseon Riisan kiehtovia teitä.

”Verlassa minua kiehtoi työläisnaisen uskonnollisuus, olin juuri sitä opiskellut ja tutkinut. Kun sitten ortodoksisen kirkkomuseon paikka tuli auki, jouduin melkoiseen jaakobinpainiin. Olin ollut vasta kaksi vuotta Verlassa. Siinä oli Teresan elämän T-risteys: mikä on oikea valinta?”

”Istuin siivouskomerossa sankon päällä ja kapinoin.”

Kun sitten tie vei kirkkomuseoon ja tieto valinnasta tuli, Teresa oli miehen kanssa Riihimäellä.

”Kun mieheni onnitteli ja sanoi, että nyt Teresa isäsi on pilven reunalla onnellinen, tiesin, että valinta oli oikea.”

Riisan sitkeä ja paljon aikaansaanut naisjohtaja tunnetaan perusiloisena ja puheliaana, ihmisten kanssa toimeen tulevana. Riisan remontti ja vaikeat vaiheet ovat väistyneet, nyt uutta kohti.

”Nykyisessä työssäni saan yhdistää paljon kiinnostuksen kohteitani: uskonto

ja historia, kulttuuri ja ihmiset. Vapaalla nautin kotonaolosta ja maailman näkemisestä, haluan jatkuvasti havainnoida maailmaa, eri uskontoja ja kulttuureita.”

Seuraavaksi vuorossa on Japani: Kioto ja Tokio.

Sydänvika ja cp-vamma

Synnyinäinen sydänvika aina mukana, juuri nyt migreeni ja varjoainekuvauksesta toipuminen pahoinvoinnin kanssa. Siitäkin on tämä päivä tehty, ja siitä, että yllättäen sydän lyö ylimääräisiä lyöntejä, joita nyt tutkitaan.

”Niin, nyt katsellaan sellaisia sydämellisiä asioita...”, Teresa Töntsi kääntää huumoriksi.

Mukana päivin ja öin on myös 12-vuotias **Ajai**, jonka cp-vamma määrittää jonkin verran arkea. Viime vuosina on menty terveydessä taaksepäin. Yhdeksänä vuonna on laitettu jalkoihin botoxia. Kerran jalat on suoristettu suurella leikkauksella, ja jos seuraavaan leikkaukseen joudutaan, se on lonkkien kääntäminen.

”Kyllä meillä Suomessa ja erityisesti KYS:ssä on aivan huikea, käsittämättömän laadukas terveydenhuolto. Olen hyvin kiitollinen myös siitä, että lapsen lähikoulussa, Pirtissä on toimiva inklusio, erityislasten tukeminen osana normaaliluokkaa.”

Nauru ja sielun tanssi

”Ajain haimme Intiasta 2007 2-vuotiaana.” Ystävänpäivänä kymmenen vuotta

sitten saatiin Kanta-Hämeen Keskussairaalaan aurinkoiselle pojalle diagnosoitu cp-vammasta. Äiti oli ristiriitaisissa tunnelmissa: miten ihmeessä tästä selvitään? Mihin vielä joudutaan?

”Tällä kaverilla on elämä edessä, näin minä tämän äitinä ajattelen.”

Ajain elämässä on aina ollut kaksi kotia, aluksi vanhempien eri paikkakunnilla olevan työn vuoksi. Ajain puhe pulpuaa energiaa ja nauru raikaa. Yksi tulevaisuuden suunnitelma on laulutuntien aloittaminen, Ajaila on kirkas, selkeä ja soinnikas ääni.

Uuden, avaran kodin pöydällä perintömaljakkoa vasten on kortti työtovereilta Riisasta. Siinä lukee: Nauru on ääni, joka syntyy kun sielu tanssii.

”Olen karjalainen juuriltani. Jo äidinmaidossa opin, että positiivisen kautta käydään myös ongelmanratkaisuun. Olen ratkaisukeskeinen ja kannustan muitakin siihen.”

Nyt paastonaikana Teresa miettii erityisesti **Pyhän Efraim Syyrialaisen** paastoroukosta:

”Herra, minun elämäni vartija! Estä minusta laiskuuden, velttouden, vallanhimon ja turhanpuhumisen henki. Anna minulle, sinun palvelijallesi, sielun puhtauden, nöyryyden, kärsivällisyyden ja rakkauden henki. Oi, Kuningas ja Herra! Anna minun nähdä rikokseni ja anna, etten veljeäni tuomitsi, sillä siunattu olet Sinä iankaikkisesti. Amen.”

ULLA REMES